

Met deze regelput kan het waterpeil onder het kunstgrasveld geregeld worden op sportpark Fletiomare Oost.

VSG over nieuw Kwaliteitszorgsysteem:

‘Niet vasthouden aan het oude, maar aandacht voor kwaliteit en veiligheid blijft’

Het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem mikt op deelname van alle gemeenten in Nederland. Tussen de 20 en 25 procent van de gemeenten heeft inmiddels een account. ‘Dit aantal groeit snel en degene die nog geen account aangemaakt hebben, doen er verstandig aan om dit zo snel mogelijk te doen. Dat biedt namelijk vele voordelen’, vertelt Marcel Bouwmeester, projectmanager bij de gemeente Utrecht en technisch specialist bij de Vereniging Sport en Gemeenten.

Auteur: Wijnand Meijboom

De VSG is een van de stakeholders van het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem, dat weer onderdeel is van Sportinfrastructuur.nl. Bouwmeester vertelt: ‘Het is belangrijk dat de brede belangen van gemeenten in het systeem ingebracht worden, evenals mogelijke wijzigingen. Gemeenten hebben voor een gigantisch kapitaal aan sportvoorzieningen. Die gegevens moeten volgens logische processen ingebracht, onderhouden en beheerd worden. De nieuwe website sportinfrastructuur.nl is daarbij de basis en zorgt voor bundeling van kennis, normen en processen. Aan het hoofd staat de programmaraad.’

Programmaraad

De programmaraad bestaat uit de VSG (gemeenten als financier/eigenaar) en NOC*NSF (gebruiker/georganiseerde sport). De programmaraad is dus de poortwachter voor opdrachten aan de werkgroepen en neemt besluiten op basis van adviezen van die werkgroepen. De raad heeft daarbij de volgende criteria: kwaliteit, veiligheid, duurzaamheid, urgentie en exploitatie(kosten). Bouwmeester:

‘Dat zijn logische onderdelen. Vooral dat laatste vind ik belangrijk: het betaalbaar houden van de sport. Dat is al belangrijk en zal alleen maar belangrijker worden.’

Strategische beslissingen

In de programmaraad worden voornamelijk strategische beslissingen genomen. Veel van deze beslissingen hebben een technische achtergrond. De programmaraad kan daarvoor een taakgroep in het leveren roepen die een bepaalde onderzoeksopdracht krijgt. Zo’n werkgroep bestaat uit diverse partijen met kennis van een bepaalde taak. Bouwmeester: ‘Deze taakgroepen werken efficiënter en sneller dan de oude NOC*NSF-werkgroepen.’ De gevraagde technisch gespecialiseerde afvaardiging vanuit de VSG is vaak afkomstig uit de VSG-normencommissie sportaccommodaties. De rest van de werkgroep kan bestaan uit vertegenwoordigers van NOC*NSF, sportbonden, keurings- en adviespartijen, leveranciers en aannemers, maar ook van de branchevereniging BSNC. ‘Ik weet dat er wat gedoe is geweest

over deelname van de BSNC in de programmaraad. Maar wat mij betreft is het *all parties involved*, omdat de BSNC vaak meedoet in de diverse werkgroepen. Dat het belang voor de BSNC dan niet verder gaat, vind ik logisch en terecht.’

‘Verder worden in de normencommissie alle noviteiten besproken. Ambtenaren die één van de vier jaarlijkse vergaderingen bezoeken, worden in één keer bijgepraat over actuele zaken. Op dit moment is het kunstgrasgarantiedocument actueel. Maar ook als er bijvoorbeeld een rechtszaak is over kunstgras in een gemeente, wordt dit besproken’, zo illustreert Bouwmeester. Ambtenaren kunnen ook per e-mail suggesties doorgeven over zaken die spelen; ze hoeven niet per se fysiek aanwezig te zijn om inbreng te hebben. ‘Het gaat dus nooit om individuele meningen; het is een gezamenlijk advies. Er zijn 342 gemeenten in Nederland. Voor zover ik weet, zijn die bijna allemaal aangesloten bij de VSG en op die manier dus goed vertegenwoordigd.’

‘De 342 gemeenten in Nederland zijn voor zover ik weet bijna allemaal aangesloten bij de VSG, dus goed vertegenwoordigd’

Veel gemeenten hebben nog geen sportinfrastructuur-account aangevraagd voor het nieuwe digitale Kwaliteitszorgsysteem. Het advies van de VSG is om dit wel te doen. Het bespaart niet alleen kosten, maar biedt ook andere voordelen. Bouwmeester: ‘Je ontkomt er niet meer aan; dit is het systeem waarmee gewerkt wordt. Om het betaalbaar te houden, moet iedereen meedoen.’ Wat zijn dan de voordelen voor gemeenten die een betaald account hebben? Bouwmeester: ‘In de eerste plaats heb je het digitaal Handboek Sportaccommodaties, dat altijd actueel is. Daarin staat alle informatie over de aanleg en over goedgekeurde constructies en materialen. Je hoeft als gemeente niet meer te werken met papieren updates, zoals *Sportaccom*, en hoeft die kosten dus niet meer te maken. Ook de handboeken van sportbonden met kwaliteitsnormen voor accommodaties zijn geïntegreerd in het digitale sportinfrastructuur-handboek. Alle informatie is dus digitaal, en niet een deel bij de bonden en een deel ergens anders. Dat is goed nieuws voor iedereen. Daarnaast kunnen gemeenten hiermee besparen op de certificering. Ze betalen één keer een accountfee en hoeven niet steeds een certificeringsfee te betalen voor een nieuw veld. Zelfs bij één veld kan dit al goedkoper zijn voor de eigenaar, zeker als je het goedkoopste account neemt.’

Hercertificering

Bovendien is er volgens Bouwmeester dankzij het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem nu helderheid over de procedures bij de aanleg van nieuwe accommodaties en bij hercertificering. Hercertificering vindt plaats wanneer oudere velden herkeurd moeten worden, zoals bij gebruiksnormkeuringen. Over dit laatste krijgen gemeenten met een account zelfs automatisch een seintje. Bouwmeester: ‘Dat is een enorme verbetering. Je voorkomt hier-

mee bijvoorbeeld dat een vereniging door de sportbond op de hoogte wordt gesteld over de verplichte gebruiksnorm herkeuring, maar dat de club vergeet om dit door te geven aan de gemeente, die eigenaar is van het veld.’

Duurzaamheid en innovaties

Een ander groot voordeel voor gemeenten, zegt Bouwmeester, is dat er meer aandacht is voor duurzaamheid en meer mogelijkheden zijn om innovaties toe te passen. ‘Gemeenten die bepaalde materialen willen gebruiken voor een fundering, kunnen dat nu eerder doen. Uiteraard moeten ze goed weten waar ze mee bezig zijn, zich bewust zijn van de risico's en daarover goede afspraken maken met de aannemer. Als gemeente kun je het risico ook doorschuiven naar aannemers of adviesbureaus. Als die iets ontwerpen, kan de gemeente ze daar ook verantwoordelijk voor maken.’

Veld met waterberging

Zelf heeft Bouwmeester deze ruimte al gepakt in de gemeente waar hij werkzaam is. Op sportpark Fletiomare Oost in Utrecht is een veld met waterberging aangelegd. Hij noemt het ‘de betaalbare tegenhanger’ van een veld met waterbuffering van steenwol. ‘Ik heb het zelf ontworpen. Het gaat om een wedstrijdgeschikt voetbalveld met volledige waterbuffering, met een capaciteit van 1 tot 1,2 miljoen liter water, dus 1.000 tot 1.200 m³. Ik heb een mechanisme bedacht waarmee we het waterpeil onder het veld kunnen regelen. Ook hebben we een speciale watervasthoudende foamlaag gebruikt, waarmee de toplaag in de zomer gekoeld wordt. Dit type veld stond niet op de sportproductenlijst.’ Aannemer Finovi legde het veld aan en de gemeente nam zelf het risico. Binnenkort worden er nog twee soortgelijke velden aangelegd, want Bouwmeester is overtuigd van het succes.

Nieuwe kennis

Deze optie om te experimenteren met innovaties, levert uiteraard ook weer nieuwe kennis op en die ziet Bouwmeester graag terug in het digitale systeem. ‘Er bestaat al een kennisplatform bij Sportinfrastructuur.nl, maar dat moet gevuld worden door de gebruikers, onafhankelijk en liefst wetenschappelijk onderbouwd. Niet elke gemeente hoeft opnieuw het wiel uit te vinden of een (duur) adviesbureau in te huren. De informatie op deze website is onafhankelijk. Het non-infilldossier is een goed voorbeeld hiervan. Alle gemeenten profiteren uiteindelijk van deze kennis.’ Een uitdrukkelijke wens van de VSG bij de totstandkoming van het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem, is de invoering van het zogenoemde accommodatiepaspoort. Deze paspoorten vormen een databank, waarin onder andere het veld staat, het (bonden) certificaat en de bijbehorende keuringsonderzoeken. Je weet dan direct wat er technische gebouwd is. Stukken die nu vaak verspreid zijn opgeslagen in een gemeentelijke organisatie, zijn straks terug te vinden op één plek. Deze functionaliteit werkt nog niet, maar wordt dit jaar nog beschikbaar, weet Bouwmeester. ‘Het

‘Je ontkomt er niet meer aan. Dit is het systeem waarmee gewerkt wordt’

is straks een goed ontwikkeld archief, waarin iedereen gegevens over een veld kan terugvinden.’ Het accommodatiepaspoort geldt voor nieuwe sportaccommodaties, velden en renovaties, en wordt in de toekomst vanzelf gevuld. Oude velden zitten er natuurlijk niet opeens in. Bouwmeester hoopt dat het ook mogelijk wordt om oude aanlegrapporten en bondencertificaten toe te voegen, zodat het archief nog vollediger en handiger wordt voor gemeentebtenaren.

Marcel Bouwmeester, projectmanager bij de gemeente Utrecht en technisch specialist bij de Vereniging Sport en Gemeenten

VSG-normencommissie sportaccommodaties

De twee VSG-stakeholders in de programmaraad doen veel kennis op bij de VSG-normencommissie sportaccommodaties, maar ook bij overige VSG-platforms. 'In principe doen de andere programmaraad-stakeholders dit ook, maar dan bij hun eigen sportbondachterban. Dan gaat het bijvoorbeeld om accommodaties, specialisten en netwerken', vertelt Bouwmeester.

De VSG heeft zes kennis- en netwerkplatforms in het leven groepen: voor binnensport, buitensport, zwembaden, openbare ruimte, en exploitatie en beheer, en kennisplatform/commissie integraal sportbeleid. Dit zijn specifieke platforms, bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten en het bedrijfsleven. Bouwmeester: 'Het gaat om heel specifieke onderwerpen en specifieke kennisvraagstukken. Ik ben zelf heel blij met deze logische splitsing. Zo kunnen specialisten bij elkaar komen en kennis delen en uitwisselen. In het verleden liepen er mensen weg omdat het teveel over onderwerpen ging die niet binnen hun kennisbereik vielen. Dat is nu beter en logischer.'

De VSG-normencommissie is een technische gemeentelijke commissie van de VSG en heeft hierbij een speciale functie. 'Deze commissie is zes jaar geleden opgericht om knelpunten te bespreken met de sportbonden. Tot dan toe konden die normen opleggen zonder dat gemeenten een effectief tegengeluid konden laten horen. Een tweede reden voor de oprichting is dat de discussie steeds technischer werd; denk aan de SBR-infilldiscussie en de zorgplicht. Dankzij de oprichting van deze normencommissie stonden wij gezamenlijk sterker', zo blikt Bouwmeester terug. 'Nu adviseert deze technische commissie de twee stakeholders in de VSG-programmaraad. Het gaat dan alleen om technische zaken en de bijbehorende gemeentelijke belangen. De VSG-normencommissie sportaccommodatie levert daarnaast ook technische leden voor diverse sportinfrastructuur-werkgroepen. Verder functioneert de commissie als kennisoverbrenger voor onze VSG-programmaraadstakeholders en heeft ze als doel het ophalen en delen van kennis met gemeenten.'

Complete verantwoordelijkheid

In de communicatie over het nieuwe Kwaliteitszorgsysteem spreekt koepelorganisatie NOC*NSF over een wettelijke zorgplicht van gemeenten. Bouwmeester vindt dat verwarrend. 'Ik snap de logica van een zorgplicht, verantwoordelijkheid, maar velen denken bij deze woorden aan zaken als microplastics en vervuiling. Ik vind het beter om te spreken over de complete verantwoordelijkheid die gemeenten hebben voor sportaccommodaties. Los daarvan vind ik het een enorme stap vooruit. Wij laten met dit nieuwe Kwaliteitszorgsysteem zien dat we niet vasthouden aan het oude, zonder de aandacht voor kwaliteit en veiligheid overboord te zetten. We hebben nu een modern en digitaal systeem met meer oog voor duurzaamheid en innovaties.'

'Het wordt een goed ontwikkeld archief, waarin iedereen gegevens over een veld kan terugvinden'

Buitenland

Stiekem hoopt Bouwmeester dat het systeem ooit doorverkocht wordt aan andere landen. Dankzij het geld dat dit zou opleveren, zou geen enkele gemeente, sportbond of andere partij meer hoeven te betalen voor een account – een leuke toekomstgedachte. Bouwmeester: 'Het laat wel zien dat de sportinfrastructuur bezig is een enorm goed systeem te bouwen en dat wij daar een steentje aan bijdragen. Niet alles is direct kant-en-klaar, maar er wordt aan gewerkt.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!